

Opdrachtdocument

Projectnaam:	Dementievriendelijke gemeente
Onderwerp:	Aanpak dementie in Albrandswaard
Opdrachtschrijving:	Het informeren van de doelgroep en omgeving over het herkennen van dementie, advies geven en verlichting bieden aan de doelgroep mantelzorgers
Startdatum:	Maart 2023
Einddatum:	Maart 2024
Besluiten (B&W/Raad):	n.v.t.

Wat willen we bereiken? (doel)

Wij willen een samenhangende aanpak, opgezet vanuit verschillende organisaties en het WWZ-beraad in Albrandswaard, neerzetten in lijn met de uitgangspunten Dementie Vriendelijke Gemeente en de convenantafspraken. Dit BAR-brede convenant is in mei 2019 ondertekend door de gemeente Albrandswaard. Met deze opdracht willen we versterking realiseren op de thema's:

1. Dementievriendelijke samenleving: Voor mensen met dementie betekent een dementievriendelijke samenleving (DVS) een omgeving die hen erkent en aanvaardt zonder vooroordelen en taboes waardoor de levenskwaliteit verbetert. Het is tevens een omgeving waarin de naasten van de mensen met dementie erkenning vinden voor hun positie en ondersteuning bij hun taak.
2. Langer thuis wonen oa. door voorlichting (en bijvoorbeeld inzet technologie) bij inwoners met dementie in huis: Mensen met dementie kunnen en blijven langer zelfstandig, veilig en verzorgd *thuis* wonen door voorlichting (in bijvoorbeeld Alzheimer cafés).

In de voorgaande projectopdracht (maart 2022 - maart 2023) is het volgende gerealiseerd:

1. Communicatieplan

Sinds september 2022 verschijnt er iedere 2 maanden een dementiejournaal in de Schakel en online. De Schakel is de plaatselijke krant met een zeer groot bereik binnen Albrandswaard. N.a.v. deze pagina komen er aanmeldingen voor bijvoorbeeld de alzheimer cafés en vragen van inwoners omtrent dementie. Verder is de pagina <https://www.welzijnalbrandswaard.nl/dementie/> ontwikkeld om een zo breed mogelijk publiek te voorzien van informatie. Daarnaast is een folder ontwikkeld voor inwoners en partners in Albrandswaard.

2. Voorlichting/training

Medewerkers en vrijwilligers van Argos Zorggroep en Welzijn Albrandswaard zijn getraind. Medewerkers van het wijkteam van Albrandswaard en WMO staan in de planning om nog getraind te worden in het 1ste kwartaal van 2023.

3. Alzheimercafés

Er hebben zes Alzheimer cafés plaatsgevonden in Albrandswaard. Iedere bijeenkomst stond een ander onderwerp (bv dementie en muziek, verschillende vormen van dementie) centraal. Het gemiddelde aantal bezoekers betrof 20 personen per bijeenkomst.

4. *Respijtdagen*

In 2022 hebben er, naast al bestaande respijtdagen vanuit bijvoorbeeld mantelzorg van Welzijn Albrandswaard, vijf respijtdagen plaatsgevonden voor verschillende doelgroepen.

Door de inzet in 2022 heeft de gemeente het certificaat dementievriendelijke gemeente ontvangen van Alzheimer Nederland. Om dit te behouden is structurele inzet van belang op dit thema.

Het doel van deze vervolgopdracht blijft een zo breed mogelijk publiek te voorzien van informatie en advies omtrent dementie d.m.v. voorlichting, lotgenoten contact, promotie en herkenning, en verlichting van de zorgtaken voor inwoners met dementie. In deze vervolgopdracht hebben wij de ervaringen (en vraag van mantelzorgers) van de eerdere opdracht meegenomen om te komen tot een nieuw mix van activiteiten.

**Wat gaan we
daarvoor doen?**
(resultaat)

1. Communicatieplan inclusief campagne in Albrandswaard gericht op het herkennen en bespreekbaar maken van dementie verder uitbreiden en continueren.
2. Voorlichting/training over herkennen dementie voor (keten)partners
3. Alzheimercafés in verschillende dorpskernen aanbieden en lotgenoten contactgroep verder uitbreiden
4. Respijtdagen organiseren

**Waarom is het
nodig?** (probleem)

Het aantal personen met dementie in 2021 in Nederland wordt door Alzheimer Nederland geschat op 290.000 personen. De verwachting is dat dit aantal de komende jaren met 40% toeneemt. Dementie gaat gepaard met een groot beroep op de zorg. De zorguitgaven voor dementie bedroegen 9,1 miljard euro in 2017. Dit was 10,3% van de totale zorguitgaven in de Nederlandse gezondheidszorg en 36,0% van de totale zorguitgaven voor psychische stoornissen. Dementie is voor mannen en vrouwen samen de duurste ziekte. Bijna alle zorguitgaven voor mensen met dementie (96%) gingen in 2017 naar de ouderenzorg. De ouderenzorg omvat de zorg van verpleeghuizen, voorheen verzorgingshuizen, dagbesteding en thuiszorg aan hulpbehoevende ouderen.

Naast de zorgkosten zal de komende jaren de druk op mantelzorgers in de thuissituatie toenemen. Omdat wij langer zelfstandig thuis willen blijven wonen is het belangrijk om tijdig voorlichting, advies en verlichting aan mantelzorgers te geven die zorgen voor een naaste met dementie. Als de mantelzorger uitvalt geeft dit extra druk op de zorgkosten en het beheersbaar houden daarvan.

In Albrandswaard hebben wij momenteel (alle vormen van mantelzorg):

- 7.450 mantelzorgers, waarvan
 - o 1.221 die intensief zorgen
 - o 687 overbelaste mantelzorgers

Op dit moment heeft Argos 78 intramurale opvangplaatsen in de Hooge-Werf. Argos verwacht in 2023 137 plaatsen nodig te hebben. In datzelfde jaar zullen 60 intramurale

Gemeente	2015	2020	2023	2040
Albrandswaard	350	440	660	980

plaatsen worden gerealiseerd in de nieuwbouw van de Klepperwei. De verwachting is dat er in 2040 186 intramurale opvangplaatsen zijn in Albrandswaard. Het aantal mensen met dementie zal de komende jaren naar verwachting als volgt toenemen.

Waarom moet het juist nu?
(aanleiding)

De verwachting is dat er in 2030 ruim 2 miljoen ouderen van 75 jaar of ouder zijn (12% van de bevolking). Het aantal mensen met dementie sinds 1950 is vervijfvoudigd. Van 50.000 in 1950 tot ruim 280.000 nu. Het aantal zal de komende 25 jaar stijgen tot meer dan een half miljoen.

Door het toenemende aantal mensen met dementie zullen mantelzorgers verder onder druk komen te staan. Daarnaast zal het aantal mantelzorgers per zorgvraag afnemen dus zal de druk op de zorg toenemen.

Dit vraagt om een brede aanpak binnen een gemeente. Hulp van mede inwoners, vrijwilligers, professionals, semi professionals en organisaties zal noodzakelijk worden/blijven. Zij zetten zich actief in om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving.

De gemeente Albrandswaard heeft in 2019 het BAR-brede convenant dementievriendelijke gemeente ondertekend. Dit betreft een regionaal tien-stappenplan. Naast de regionale aanpak is er overleg geweest met Argos, Aafje, Profila zorg en de gemeente Albrandswaard vanuit het WWZ beraad. Van daaruit is gestart met een onderzoek naar het voorzieningenniveau voor mensen met dementie en hun mantelzorgers en een onderzoek naar de signalen/behoefte van professionals. Het onderzoek is uitgevoerd onder professionals en mantelzorgers. De belangrijkste verbeterpunten uit de enquête onder de mantelzorgers (2021) betreffen:

1. Informeren:

- Kennis ziektebeeld verbreden
- Waar service en diensten aanvragen verduidelijken
- Omgaan met verwardheid, boosheid en/of opstandigheid van naaste
- Meer begrip uit de openbare gemeenschap

2. Lotgenoten

- Contact andere mantelzorgers gewenst
- Moeite met verandering in gedrag naaste

3. Vrijtijdsbesteding

- Veranderd sinds naaste met dementie
- Behoefte aan meer vrijetijdsbesteding en/of ontspanningsactiviteiten

4. Afstemming zorg

- Ondersteuning door ingezette zorg
- Aansluiting zorg bij behoefte mantelzorger
- (Bijna) geen ervaring afstemming tussen zorgaanbieders

Op dit moment wordt in de gemeente Albrandswaard gemist:

1. Structurele voorlichting aan de doelgroep
2. Trainingen/voorlichting voor partners (en burgers) voor herkenning van dementie
3. Lotgenotencontact in de vorm van bijvoorbeeld een mantelzorgcafé en verruiming van de contactgroep en ontspanning

Realisatie van deze zaken zullen bijdragen aan een dementievriendelijker Albrandswaard. Inzetten op herkenning, voorlichting en lotgenoten contact vergroot de kennis over het omgaan met mensen met dementie. Door deze kennis te verspreiden, kan de levenskwaliteit van mensen met dementie,

hun familie en mantelzorgers verbeteren.

De reden om nu in te zetten is dat er een grote toename van het aantal inwoners met dementie wordt verwacht en de vraag vanuit de doelgroep om extra voorzieningen steeds meer toeneemt. Door op tijd in te zetten in preventieve interventie, verwachten wij dat het voor mantelzorgers langer vol te houden is om hun zorgtaken uit te voeren. Daarmee voorkomen wij duurdere zorg. Denk hierbij aan uitval van de mantelzorger (die zelf zorg nodig heeft), te vroege opvang intramuraal en/of crisisopvang.

Afgelopen startjaar is duidelijk geworden dat er mogelijke vraag is naar een wijkservice punt (zonder indicatie) voor de beginnend dementerende (en hun partner). In de vervolgopdracht willen wij starten met een onderzoek naar de haalbaarheid van een wijkservicepunt. Wij zien dat er nu een goede voedingsbodem is gecreëerd door de acties die in het eerste jaar zijn ingezet op het onderwerp dementie.

Waar moeten we op letten? (risico's en neveneffecten) Evalueren onder bestaande netwerken en partners over de nieuwe ingezette activiteiten. Daarnaast is het belangrijk dat na deze projectopdracht een structurele investering in dit thema wordt geborgd.

Wat hoort niet bij dit project? (afbakening) Huidige activiteiten van de partners inzake dementie en mantelzorg.

Planning **1. Communicatieplan inclusief campagne in Albrandswaard gericht op het herkennen en bespreekbaar maken van dementie.**

Doel

Herkenning, voorlichting over kennis dementie vergroten onder een zo breed mogelijk publiek. Door dementie tijdig bespreekbaar te maken worden inwoners gestimuleerd om na te denken over de inrichting van ondersteuning van het netwerk. Hierdoor kunnen mantelzorgers tijdig worden gevonden en ondersteund, waardoor mogelijke overbelasting (en daarmee hogere zorgkosten) wordt voorkomen.

Voor wie

Alle inwoners, winkeliers, ondernemers, vrijwilligers, ambtenaren, professionals en semi-professionals.

Activiteiten

- Om de maand plaatsen van een dementiejournaal in de Schakel.
- 1 keer op Alzheimer dag (21 september) communicatie-activiteiten organiseren
- Story telling filmen onder Albrandswaarders

Kosten

- Formatie: in budget projectleider
- 790,- euro per dementiejournaal. In het totaal €4740 voor 6 journaals
- Activiteitskosten 1 keer Alzheimer dag: 3.000 euro
- Overige communicatiekosten (folders, flyers, posters, film interviews afnemen) €3000,-

2. Voorlichting/training herkennen dementie

Doel

Herkenning, voorlichting en kennis over dementie vergroten onder een zo breed mogelijk publiek. Door actieve training worden ketenpartners gestimuleerd om tijdig het informele netwerk te coachen en te begeleiden. Hierdoor kunnen mantelzorgers tijdig worden gevonden en ondersteund, waardoor mogelijke overbelasting (en daarmee hogere zorgkosten) wordt voorkomen.

Voor wie

Doelgroepen zijn inwoners, winkeliers, ouderenverenigingen, sportclubs en geïnteresseerde lokale bedrijven.

Kosten per workshop: € 650 euro uitgevoerd door een professional van Argos. Daarnaast is de verwachting van locatiekosten en publiciteitskosten ongeveer € 350. Maximaal 4 trainingsbijeenkomsten voor 20-30 deelnemers. De totale kosten bedragen €4.000.

Projectleider verzorgt de lobby richting de verschillende partijen voor het volgen van deze trainingen en heeft na afloop contact over de training, verdere informatie en mogelijk vervolg. Kennis professional van Argos geeft de trainingen op locatie. Duur van de training is ongeveer 2 uur per training.

Locatiekosten worden meegenomen in de aanvraag, echter pleit de projectleider altijd voor eigen locaties van desbetreffende organisaties, waardoor de kosten vaak om niet zullen zijn. Wanneer deze kosten niet gemaakt worden, zal het overgebleven budget retour worden gegeven.

3 . Alzheimercafé voortzetten

Doel

Het Alzheimer café voortzetten. Dit is een ontmoetingsplaats voor mensen met dementie, hun familieleden, vrienden, andere belangstellenden en andere doelgroepen mantelzorg. Zij kunnen terecht voor vragen, hulp en ondersteuning of gewoon om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. De invulling van het programma is divers en wordt verzorgd door professionals en andere sprekers die steeds een ander thema belichten.

Maximaal 8 Alzheimer cafés per jaar in deze vervolprojectopdracht in Albrandswaard, vanwege de hogere vraag (voorheen 6 stuks).

Door het tijdig bieden van verdiepende voorlichting blijft de doelgroep zo zelfstandig mogelijk. Daarnaast wordt men gestimuleerd eerdere hulpvragen te stellen om overbelasting te voorkomen.

Voor wie

Mantelzorgers en inwoners met dementie.

Kosten

Formatie: in budget projectleider en daarnaast worden de uren van Argos (en/of andere partijen) vergoed vanuit de bijdrage per bijeenkomst.

De kosten voor het Alzheimer café bedragen in totaal €8.000 euro voor 8 bijeenkomsten. Dit is inclusief kosten gesprekleider €145,- per bijeenkomst. Medekartrekker Argos krijgt €650 euro per keer bij aanwezigheid bij de Alzheimer cafés. Catering en sprekerskosten per bijeenkomst is variabel.

Andere berokken partijen dienen, indien dit niet in reguliere taken zit, hun gemaakte uren in bij projectleider voor aanwezigheid.

Locatiekosten zijn om niet, wij maken gebruik van wijkcentrum De Boekenstal. Wij hebben een

maatschappelijke functie waardoor wij kosteloos gebruik mogen maken van deze ruimte.

4. Respijtdagen voor mantelzorgers die zorgen voor een partner met dementie

Respijtdagen afbouwen naar maximaal 2 binnen deze vervolgopdracht.

Een deel is reeds verankerd in de reguliere subsidie (en blijkt voldoende op basis van de vraag van nu). Belangrijk is wel lotgenotencontact op het onderwerp dementie en niet alleen mantelzorg.

Kosten

Kosten voor de respijtvorzieningen bedragen € 1.000 per georganiseerde dag, wat het totaal op € 2.000 voor de looptijd van deze opdracht brengt. Dit is inclusief dagopvang voor de zorgvrager, personele inzet op de dag zelf, locatie, catering, et cetera.

5. Laagdrempelige inloop onderzoeken

Vanuit diverse netwerkpartners en mantelzorgers merken wij dat een laagdrempelige inloop wordt gemist. Echter is hier nog geen gedegen onderzoek naar gedaan. Wij willen onderzoeken of en eventueel hoe we begeleiding op maat mogelijk kunnen maken voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Je hebt daardoor een hoger bereik en minder formatie inzet nodig ten opzichte van een individuele aanpak. In dit onderzoek wordt ook meegenomen of er mogelijke externe fondsen zijn. Het onderzoek en advisering naar een laagdrempelige inloop betreft vooralsnog formatie-uren en is meegenomen in onderstaand uren-aantal van de projectleider.

Financiën:

In de vorige projectopdracht hebben wij gezien dat coördinatie meer uren met zich meebracht. Het aanwezig zijn in het netwerk om alle onderdelen te coördineren is belangrijk in een succesvol vervolg. Daarnaast verwachten wij gemiddeld 2 uur per week nodig te hebben voor een gedegen onderzoek, lobby en advisering.

Totale formatiekosten projectleiderschap (12 uur per week, schaal 8): € 27.000

Totale communicatiekosten: € 10.740

Totale kosten trainingen: € 4.000

Totale kosten mantelzorgcafé: € 8.000

Totale kosten respijtvorzieningen: € 2.000

De totale kosten bedragen in de periode maart 2023-maart 2024 bedragen: €51.740. Om dit te bekostigen zal gebruik worden gemaakt van het beschikbare budget dementievriendelijke gemeente en zal een beroep worden gedaan op de innovatie- en preventiegelden.

Wie doet er mee? (participatie)

Stichting Welzijn Albrandswaard, Argos, Aafje, Zorggroep de Toekomst en Zorggroep de Laren doen mee vanuit de projectgroep dementie. Daarnaast zal de werkgroep actief aan de slag gaan om huisartsen en andere zorgprofessionals bij de aanpak te betrekken.

Communicatie

De communicatie wordt opgepakt volgens de omschrijving onder de diverse onderdelen in het plan.

Evaluatie

Halfjaarlijks wordt een tussenstand gegeven in de volgende overlegvormen:

- WWZ-beraad
- Stuurgroep dementie BAR-breed

Eindevaluatie wordt vormgegeven in de vorm van een presentatie aan het WWZ-beraad met vervoladvies. De gemeenteraad wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen via raadsinformatiebrieven.

Wat hebben we voor het project

Financiering en de aanstelling van een projectleider zijn noodzakelijk voor uitvoering van het project. Het projectleiderschap wordt belegd bij één van de partners die middelen eventueel onderverdeeld.

nodig?

(randvoorwaarden)

**Heeft het project
draagvlak?**

(haalbaarheid)

Het project heeft draagvlak bij de partners aangesloten bij het WWZ-beraad en er is vraag onder inwoners, met name bij de doelgroep ouderen met dementie en hun mantelzorgers.

**Beschikbare
documenten**

Convenant dementievriendelijke gemeente
Analyse voorzieningenniveau Albrandswaard
Enquête mantelzorgers Albrandswaard (jaar 2021)

Bijlagen

Niet van toepassing

Akkoord opdrachtgever

<Naam opdrachtgever>

.....

Akkoord opdrachtnemer

<Naam opdrachtnemer>

.....